Księgarnia PWN: Andrzej Gałganek - Historia teorii stosunków międzynarodowych

Spis treści

WPROWADZENIE **9**

1. Teoria polityczna stosunków międzynarodowych **11**
Teoria polityczna, teoria stosunków międzynarodowych i teoria polityczna stosunków międzynarodowych 29
Klasyczne teksty w teorii politycznej stosunków międzynarodowych . . . 47

2. Trzy tradycje: empiryzm, normatywizm, historyzm **61**
Tradycja empiryczna 78
Tradycja normatywna 81
Tradycja historystyczna 89

CZĘŚĆ I. TRADYCJA EMPIRYCZNA **97**

3. Klasyczna Grecja: prymat interesu i imperium **99**
Narodziny greckiego *polis* 101
Wojna i *stasis* 105
Morze, demokracja i nowe idee 114

4. Tukidydes i wojna peloponeska w teorii stosunków międzynarodowych . **123**
Ateny i Sparta przed wybuchem wojny peloponeskiej 128
Charakter Ateńczyków i Spartan 133
Rzeczywiste powody wojny peloponeskiej 137
Natura ludzka i imperializm 143
Imperialne „nadrozciągnięcie” 149
Upadek imperium ateńskiego 152

5. Dwa imperia i państwo **155**
Priorytet sekularności: średniowieczne dziedzictwo 155
Marsyliusz z Padwy i William Ockham 157

6. Machiavelli i nowożytny system międzynarodowy **167**
Regnum Italicum: włoski system międzynarodowy 171
Metoda Machiavellego 175
Rzym: doświadczenia starożytnych 186
Warunki sukcesu państwa i stosunki międzynarodowe 195
Machiavelli i dyplomacja 204
O sztuce wojennej 210

7. Hobbes: stosunki międzynarodowe w filozofii politycznej 218
Interpretacje Hobbesa 220
Hobbesowska teoria polityczna stosunków międzynarodowych 225
Stosunki między wspólnotami 235

CZĘŚĆ II. TRADYCJA NORMATYWNA 241

8. Grecy, stoicy i chrześcijanie: priorytet prawa i moralności 243
Greccy i rzymscy stoicy 243
Cyceron 248
Cesarz Marek Aureliusz 260
Teoria pokoju Augustyna 265

9. Tomasz z Akwinu, Vitoria, Gentili i Grocjusz: ograniczenie wojny . . . 272
Tomasz z Akwinu i średniowieczne stosunki międzynarodowe 274
Szkoła hiszpańska i Alberico Gentili 279
Grocjusz: prawo narodów 291
Sprawiedliwe i niesprawiedliwe przyczyny wojny 304
Ius naturale i *Ius gentium* 307
Wspólnota świata, podbój i imperium oraz amerykańscy Indianie . . . 312

10. Pufendorf i państwo w stosunkach międzynarodowych 327
Pufendorfa nauka moralności 330
Stan natury, jego niedogodności i państwo 336
Państwo jako cywilny suweren 338
Moralność wojny i pokoju 345
Prawo własności i kolonializm 350

11. Locke i Vattel: społeczności międzynarodowe 352
Suwerenność jako metafora zawłaszczenia 352
Locke o moralnej podstawie stosunków międzynarodowych 362
Vattel o prawie naturalnym i prawie narodów 367
Stan wojny i wojna sprawiedliwa: Locke i Vattel 371
Vattel i eksternalizacja suwerenności 377
Vattel i pluralizacja rodziny narodów 381
Własność i kolonizacja: Locke i Vattel 386

12. Kant: społeczności kosmopolityczne 392
Interpretacje teorii politycznej stosunków międzynarodowych Kanta . . 392
Kant: początek ludzkiej historii 397
Historia powszechna w aspekcie światowym 400
Do wiecznego pokoju 406
Prawo narodów i obywatelstwa światowego 418

13. Rawls i prawo ludów 423
Do teorii stosunków międzynarodowych: teoria sprawiedliwości i liberalizm polityczny 426
Prawo ludów 431
Krytyka prawa ludów Rawlsa 439

CZĘŚĆ III. TRADYCJA HISTORYSTYCZNA **455**

14. Rousseau: teoria polityczna stosunków międzynarodowych **457**
Stan natury i narodziny społeczeństwa: krytyka Hobbesa 462
Źródła wojny i niemożliwość pokoju 467
Rousseau i Nowy Świat 471
Państwo jako jednostka polityczna w stosunkach międzynarodowych . . 476

15. Burke i historyzm w stosunkach międzynarodowych **479**
Burke: empiryzm, normatywizm i historyzm 482
Burke o dzikości, niewolnictwie i Imperium Brytyjskim w Nowym Świecie 492
Równowaga sił w Europie 496

16. Hegel: filozofia dziejów i stosunki międzynarodowe **502**
Hegel: system filozoficzny i filozofia dziejów 507
Realizm i dzieje powszechne 516
Ustrój Niemiec, stosunki międzynarodowe i obraz świata 526
Usprawiedliwienie wojny 536

17. Marks i stosunki międzynarodowe **542**
System międzynarodowy w XIX w. 542
Materialistyczna koncepcja historii 545
Marksowska teoria stosunków międzynarodowych 554
Kapitalizm i świat 558
Konieczność historyczna w stosunkach międzynarodowych 561
Kolonializm 564
Marks o rewelacjach z dziejów dyplomacji 568

Bibliografia **577**

Indeks nazwisk **595**